

Aan: de Ledenraad van de AWV
Postbus 9252
1006 AG Amsterdam
Van: Brieuc-Yves Cadat
Betreft: De AWV en de Digitale Snelweg
Datum: 3 augustus 1995

STELLING

Onderwerp: De Digitale Snelweg: een fundamentele maatschappelijke en culturele ontwikkeling in Amsterdam.

AWV@INTERNET.NL

Inleiding.

De digitale snelweg is een onderdeel van de ontwikkeling van de moderne informatie-technologie. De digitalisering van de samenleving is een onvermijdelijke maatschappelijke en culturele ontwikkeling. Een sociaal feit. Snelheid en interactiviteit bieden de mogelijkheid om het rendement van de welzijn *c.q.* volkshuisvestingsector te vergroten: informatie kan in een mum van tijd overal heengezonden, uitgewisseld en inhoudelijk veranderd worden.

Telematica *an sich* (communicatie + informatie) is neutraal. Alleen is het zo dat zij in een maatschappelijke context politieke kleuren krijgt. Als beschavingsverschijnsel brengt de digitalisering veranderingen in de manieren van denken en doen. Het probleem daarbij is dat het de bestaande machtsverhoudingen versterkt ten nadeel van de 'zwakken'.

Is het wel mogelijk om het verschijnsel 'digitale snelweg' te beheersen ten gunste van iedereen? Wie krijgt bijv. toegang tot aan de digitale snelweg en hoe? In de driehoek Informatie - Communicatie - Wetenschap/kennis kunnen nieuwe ongelijke verhoudingen ontstaan: tussen mensen met of zonder toegang tot aan de snelweg; tussen mensen met of zonder digitale rijbewijs op deze snelweg. Telematica vergroot de kloof tussen enerzijds welvarende en hoog opgeleide mensen en anderzijds de massa, tussen *have* en *have-nots*.

I - De zorgende rol van de overheid.

Stelling 1

De (lokale) overheid dient er enerzijds voor te zorgen dat de digitale snelweg werkelijkheid wordt en anderzijds dat de burger a) toegang tot aan de snelweg krijgt; b) een digitale 'rijbewijs' haalt. Dit alles heeft mee te maken met de grondrechten van de burgers.

Toelichting:

De (lokale) overheid heeft als rol het scheppen van voorwaarden voor een optimale digitale ontplooiing van alle burgers. In dit opzicht moet nog alles worden gedaan!

Weliswaar is Internet in de mode. Alle massamedia hebben het over. Je zou wel eens geloven dat iedereen op het Net zit en bewoners is geworden van de Amsterdamse *Digitale Stad*. Is dat wel zo? Naar een onderzoekje van de stichting De Digitale Stad van Amsterdam (DDS) te oordelen, zijn 90% van de digitale *surfers* op de World Wide Web mannen en ruim de helft is tussen 21 en 30 jaar oud. De modale gebruiker is ook vrijgezel en zit 40 uur per week achter de computer. Als gevolg hiervan ontbreken op Internet de doelgroepen van maatschappelijke organisaties. De burgers, in hun grote diversiteit, zijn nog lang niet vertegenwoordigd in het verkeer op de digitale snelweg. Gaat een medewerkster van een welzijn *c.q.* volkshuisvestingsinstelling op de digitale snelweg op reis, dan komt zij zeldzaam klanten, vak-

en seksegenoten tegen. Het is juist dan de taak van de regering om de uitblijvers op de digitale weg te helpen. Naar mijn mening, vervult dan de staat der Nederlanden zijn taak zoals in art. 22 van de Grondwet wordt gesteld: "de overheid scheidt voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding".

Hoe kan de (lokale) overheid de digitale snelweg toegankelijk maken?

Ten eerste moet - wat de toegang van de digitale snelweg betreft - de bestaande technische middelen wat betreft apparatuur en verbinding met de *backbone* van het Net in Nederland worden vergroot. Daarbij moet het publiek in staat worden gesteld om gemakkelijk toegang tot aan het Net te krijgen. Het Instituut voor Publiek en Politiek, bijvoorbeeld, heeft in een fictief 'wetsvoorstel Digitale Basispakket' voorgesteld om een abonnement op een lokale Internet-aanbieder deel te laten worden van het basispakket van de bijzondere bijstand.

Ten tweede moet de individuele burger in staat worden gesteld om zijn digitale rijbewijs te halen. Ik denk aan cursussen en opleidingen op scholen, op de universiteiten, in buurthuizen en andere maatschappelijke organisaties. In een provincie zoals Noord-Holland denk ik aan een centrale plek waar iedereen terecht kan om zijn informatie op het Net gratis of zeer goedkoop te laten zetten, waar iedereen een stukje scholing en vrije ontdekking van het Net krijgt aangeboden.

II - De activerende rol van maatschappelijke organisaties

Stelling 2

Welzijn c.q. volkshuisvestingsinstellingen moeten niet wachten op de zorgende (lokale) overheid maar zelf alvast de Digitale Snelweg opgaan.

Toelichting:

Het is voor welzijn c.q. volkshuisvestingsinstelling zeer mogelijk met eenvoudige technische middelen en weinig financiële middelen deel te nemen aan het verkeer op Internet. Dit vergt wel persoonlijke belangstelling en inspanningen. De meerwaarde is dat welzijn c.q. volkshuisvestingsinstellingen iets kunnen bieden dat op nog steeds zeer bescheiden schaal op Internet aangeboden wordt: praktische informatie, online diensten. Er bestaan miljoenen megabytes vol algemene informatie over alles en nog wat maar weinig informatie die direct bruikbaar is in het dagelijks leven. Internet staat te ver van de gewone burgers. De digitale diensten moeten praktisch nut hebben voor de modale burger. Dat is een wijze om de discrepantie die er bestaat tussen het aanbod en de potentiële vraag van het brede publiek weg te werken. Bied gespecificeerd interactieve informatie aan op het terrein waarop je deskundig bent!

Voorbeeld:

In de zorgsector kan de inzet zijn: mensen langer thuis te houden dankzij Internet. Het is denkbaar om door middel van datacommunicatie mensen op afstand mede te blijven verzorgen. HIVNET is hier een goed voorbeeld van. HIVNET - in januari 1990 opgericht - is een netwerk van computers van en vooral voor Aidspatiënten en zij die zich in het seropositieve voorstadium van deze fatale ziekte (HIV) bevinden. HIVNET krijgt de steun van de Universiteit van Amsterdam en van het Academisch Medisch Centrum (AMC). Iedereen kan via HIVNET reageren op de adviezen van doktoren en in direct contact staan met hulpverleners, behandelaren en onderzoekers. HIVNET biedt ook een informatierubriek over de laatste ontwikkelingen op gebied van therapieën en medicijnen. Iedereen kan ook al dan niet privé met elkaar in discussie gaan op zoek naar informatie en begrip (sociale verbanden).

Het is voor welzijn c.q. volkshuisvestingsinstelling welzijn van belang om Internet te gaan verkennen. Zij nemen dan deel aan het debat over wat wel dan niet wenselijk is voor hun klanten.

Verder kunnen welzijn c.q. volkshuisvestingsinstellingen ook in een al niet te verre toekomst op Amsterdamse / provinciaal niveau een eigen digitale snelweg-infrastructuur gaan opbouwen. Het biedt de mogelijkheid om een constant up-to-date netwerk van gegevens en contacten tussen soortgelijke instellingen op te bouwen. Dit heeft potentiële voordelen in termen van klantgerichtheid: bijv. buurtbewonerscommissies blijven interactief in permanent contact met hun leden en de AWWV-staf.

Aansluitend kunnen bewoners, medewerkers, bestuur zeer snel vragen aan elkaar stellen en daarop antwoord krijgen, informatie uitwisselen, enz.

III - Aanbevelingen voor de AWV:

Het is wenselijk dat de AWV op lokaal niveau i.s.m. de lokale overheid initiatieven ontwikkelt met als doel een betere uitrusting van de Nederlandse burgers c.q. volkshuisvestingsinstellingen voor het leveren van een concreet aandeel in het digitaliseringproces van Noord-Holland: een proces waarin iedereen een 'nieuwkomer' is.

Het is wenselijk dat de AWV haar klanten en het professionele welzijnswerk voorbereidt op de consequenties van de geschetste ontwikkelingen: een algehele digitalisering van de Noord-Hollandse samenleving.

Hoogachtend,

Brieuc-Yves Cadat
Ledenraadslid